

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ για νέους μηχανικούς

« ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ »

Εισηγητής : **Περτζινίδου Μαρία**
Πολιτικός Μηχανικός Α.Π.Θ.
MSc Προστασία Περιβάλλοντος
και Βιώσιμη Ανάπτυξη Α.Π.Θ.
Τεχνικός Επιθεωρητής
Εργασίας ΚΕ.Π.Ε.Κ.
Μακεδονίας – Θράκης
Μακεδονίας - Θράκης

ΜΑΡΤΙΟΣ 2006

Προσωρινό ή κινητό εργοτάξιο, που στο εξής αποκαλείται γενικά «**εργοτάξιο**» νοείται : Κάθε εργοτάξιο όπου πραγματοποιούνται εργασίες οικοδομικές ή και πολιτικού μηχανικού και γενικά εκτελείται τεχνικό έργο (Π.Δ. 305/96, άρθρο 2).

Στο παράρτημα Ι του άρθρου 12 του ίδιου Προεδρικού Διατάγματος (Π.Δ.) περιλαμβάνεται ενδεικτικός κατάλογος τέτοιων εργασιών :

1. Εκσκαφές
2. Χωματουργικές εργασίες
3. Κατασκευές
4. Συναρμολόγηση και αποσυναρμολόγηση προκατασκευασμένων στοιχείων
5. Διαμόρφωση ή εξοπλισμός
6. Μετατροπές
7. Ανακαινίσεις
8. Επισκευές
9. Διαλύσεις
10. Κατεδαφίσεις
11. Έκτακτη συντήρηση
12. Τακτική συντήρηση – Εργασίες βαφής και καθαρισμού
13. Εξυγίανση.

Τονίζεται ότι **ο ορισμός του εργοταξίου στα οικοδομικά έργα δεν περιλαμβάνει μόνο το κτίριο** αλλά και το οικόπεδο, τα υλικά και τα μηχανήματα, δηλαδή γενικά όλες τις κινήσεις που λαμβάνουν χώρα στον συγκεκριμένο χώρο.

Εργοτάξιο επίσης είναι και τα έργα οδοποιΐας, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, υπόγειων έργων κ.α., τα οποία νοούνται ως έργα πολιτικού

μηχανικού ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη κατασκευής κτιρίου σε αυτά.

Πριν από την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο πρέπει να λάβουν χώρα οι παρακάτω ενέργειες :

• ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

- Προμήθεια του **Ημερολογίου Μέτρων Ασφαλείας (Η.Μ.Α.)**, το οποίο έχει συγκεκριμένο τύπο και θεωρείται από την έδρα των ΚΕ.Π.Ε.Κ. ή τα περιφερειακά Τμήματα Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης Εργασίας, που είναι αντίστοιχα αρμόδια στην περιοχή που θα εκτελεστεί το έργο. Στους νομούς όπου δεν υπάρχουν αντίστοιχα τμήματα, το Η.Μ.Α. θεωρείται στην έδρα των ΚΕ.Π.Ε.Κ. που ανήκουν οι παραπάνω νομοί.
- Απαιτείται για έργα που εκτελούνται σε οικισμούς άνω των 10.000 κατοίκων ή σε έργα με συμβατικό προϋπολογισμό μεγαλύτερο από αυτόν που αντιστοιχεί σε οικοδομή όγκου 1000 μ³ και εφ' όσον για την εκτέλεση τους απαιτείται άδεια από την αρμόδια αρχή (Ν. 1396/83 άρθρο 8 ↓ 1).
- Με το Π.Δ. 305/96 άρθρο 3 ↓ 14 επεκτείνεται η υποχρέωση τήρησης του σε όλα τα εργοτάξια, που απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση ανεξαρτήτως θέσεως και όγκου (Ιδιωτικά και Δημόσια Έργα).
- Η εκ των προτέρων γνωστοποίηση απαιτείται όταν η προβλεπόμενη διάρκεια των εργασιών θα υπερβεί τις 30 εργάσιμες ημέρες και θα απασχολούνται ταυτόχρονα πάνω από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια. Αυτή διαβιβάζεται από τον Γενικό

Εργολάβο ή ελλείπει αυτού από τον Κύριο του Έργου στην αρμόδια έδρα των ΚΕ.Π.Ε.Κ. ή τα τμήματα Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης πριν την έναρξη των εργασιών. Το περιεχόμενο της εκ των προτέρων γνωστοποίησης (στοιχεία του έργου και των παραγόντων της κατασκευής) δίδεται στο παράρτημα ΙΙΙ του Π.Δ. 305/96.

- Σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81 άρθρο 113 Η.Μ.Α. τηρείται με την φροντίδα του Εργοδότη σε όλα τα εργοτάξια (Ιδιωτικά και Δημόσια Έργα)
- Το Η.Μ.Α. ενημερώνεται από τον Επιβλέποντα Μηχανικό με τις υποδείξεις του για τη λήψη και τήρηση των μέτρων ασφαλείας (Ν. 1396/83 άρθρο 8 ↓ 2). Στο Η.Μ.Α. μπορούν επίσης να γράφουν και οι Επιθεωρητές Εργασίας.
- Το Η.Μ.Α. τηρείται στο χώρο του εργοταξίου με ευθύνη του Εργολάβου ή του Υπεργολάβου ολοκλήρου του έργου και όταν δεν υπάρχουν αυτοί με ευθύνη του Κυρίου του Έργου.
- Στο Η.Μ.Α. αναγράφονται οπωσδήποτε τα παρακάτω, όπως και όποιες άλλες απαιτήσεις προκύπτουν από συναφείς διατάξεις ή κανόνες ασφαλείας :
 - Οι έλεγχοι των ανυψωτικών μηχανημάτων
 - Οι έλεγχοι των συρματόσχοινων
 - Οι έλεγχοι των πρανών των εκσκαφών και ο έλεγχος των αντιστηρίξεων τους.
 - Οι έλεγχοι προ της επαναλήψεως των εργασιών που διεκόπησαν εξ' αιτίας θεομηνίας.
 - Η βεβαίωση πληρότητας και ευστάθειας, από τον Επιβλέποντα Μηχανικό, για την καταλληλότητα των ικριωμάτων .
 - Η άδεια του Επιβλέποντα Μηχανικού για την εγκατάσταση ανυψωτικής μηχανής σε ικρίωμα (Π.Δ. 1073/81,

άρθρο 113).

- **ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ**

- Ο χώρος εργασίας και εναποθήκευσης των υλικών θα πρέπει να περιφράσσεται έτσι ώστε να ελέγχεται η είσοδος στο χώρο αυτό (Κτιριοδομικός Κανονισμός άρθρο 5 ↓ 2 σε συνδυασμό με το Π.Δ. 305/96 , παρ. IV, μέρος Α παρ. 18). Επίσης θα πρέπει να τοποθετείται η κατάλληλη σήμανση, όπως φαίνεται στις παρακάτω πινακίδες (Π.Δ. 105 / 95).

ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ
ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΕΙΣΟΔΟΣ
ΣΤΟΥΣ ΜΗ ΕΧΟΝΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑ

Απαγορεύεται
η είσοδος στους
μη έχοντες ειδική άδεια

- **ΑΤΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

- ❖ Οι εκτελούντες το έργο (Εργολάβος ολοκλήρου του έργου ή Υπεργολάβος τμήματος του έργου ή Κύριος του έργου) θα πρέπει να παρέχουν τα απαιτούμενα κατά περίπτωση ατομικά μέσα προστασίας, τα οποία πρέπει να είναι πιστοποιημένα κατά **CE** (Π.Δ. 396/94, άρθρο 9

↓γ) και να φροντίζουν για τη χρήση τους από τους εργαζόμενους. Οι εργαζόμενοι με τη σειρά τους θα πρέπει να χρησιμοποιούν τα μέσα ατομικής προστασίας, εφαρμόζοντας τα στις ανατομικές τους αναλογίες (Π.Δ. 1073 /81 , άρθρο 102).

- ❖ Κράνη προστασίας της κεφαλής φορούν όλοι οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από τη δουλειά που κάνουν (Π.Δ. 1073/81 , άρθρο 103).

Υποχρεωτική προστασία
του κεφαλιού

- ❖ Απαγορεύονται οι σαγιονάρες, τα τακούνια, τα πέδιλα και γενικά τα ακατάλληλα υποδήματα. Τα υποδήματα πρέπει να είναι τύπου μπότινι με γερή και αντιολισθητική σόλα και σκληρή άνω επιφάνεια για προστασία από την πτώση βαρέων αντικειμένων (Π.Δ. 1073/81 , άρθρο 106).

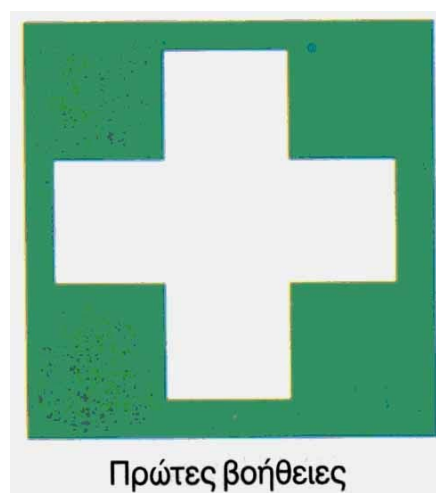
Υποχρεωτική προστασία
των ποδιών

- ❖ Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ζώνες ασφαλείας, όταν δεν υπάρχει άλλος αποτελεσματικός τρόπος προφύλαξης από την πτώση (Π.Δ. 1073 / 81, άρθρο 107).
- ❖ Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται προσωπίδες ή γάντια σε εργασίες που μπορεί να βλάψουν τα μάτια ή τα χέρια αντίστοιχα (Π.Δ. 1073/81, άρθρα 104 και 105).

- ❖ Όλα τα χρησιμοποιούμενα ατομικά μέσα προστασίας πρέπει να είναι τα απολύτως κατάλληλα για την αποφυγή του συγκεκριμένου κάθε φορά κινδύνου. Επίσης πρέπει να συντηρούνται, να καθαρίζονται και να αποθηκεύονται με ιδιαίτερη φροντίδα (Π.Δ. 1073/81, άρθρο 102).
- ❖ Απαγορεύονται οι ζώνες, οι γραβάτες, τα μαντήλια λαιμού και γενικά ρούχα που προεξέχουν, καθώς και τα δακτυλίδια, οι αλυσίδες, οι ταυτότητες κλπ. Διαφορετικά υπάρχει κίνδυνος σοβαρού τραυματισμού, όταν κάτι από τα παραπάνω κάπου “ πιαστεί ” (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 108).
- Στο χώρο του εργοταξίου πρέπει να υπάρχει φαρμακείο για την παροχή πρώτων βοηθειών, το οποίο θα πρέπει να είναι τοποθετημένο σε εύκολα προσιτό σημείο και να επιβλέπεται με μέριμνα του εργοδότη, ώστε να παρέχει επαρκείς ποσότητες φαρμακευτικών ειδών (Π.Δ. 1073/81, άρθρο 110 ↓ 1).

- Σύνταξη **Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ)** και **Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ)**. Το ΣΑΥ +ΦΑΥ λαμβάνουν χώρα για τα ιδιωτικά έργα κατά την έκδοση της οικοδομικής άδειας, μια και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των δικαιολογητικών που υποβάλλονται σύμφωνα με τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις, ενώ για τα δημόσια έργα και εφ' όσον δεν απαιτείται έκδοση οικοδομικής άδειας κατά την εκπόνηση της τεχνικής μελέτης που υποβάλλεται για έγκριση , αποτελώντας αναπόσπαστο τμήμα αυτής. Κατά την εκτέλεση του έργου το Σχέδιο και ο Φάκελος Ασφαλείας θα πρέπει να τηρούνται στο εργοτάξιο με ευθύνη του εργολάβου ολοκλήρου του έργου και εάν δεν υπάρχει του κυρίου του έργου και να είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών (Π.Δ. 305/96 άρθρο 3 ↓ 8 ,10).

■ **Πριν την έναρξη των εργασιών** ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στην αναπροσαρμογή του **Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας**, ενώ

■ **Μετά το πέρας των εργασιών** στην αναπροσαρμογή του **Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας** (Π.Δ. 305/96, άρθρο 3 ↓ 9).

- Στις γενικές υποχρεώσεις των εργοδοτών, εκτός από τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων και την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων , είναι η ενημέρωση και η κατάρτιση των εργαζομένων σε σχετικά θέματα (Π.Δ. 305/96, άρθρο 8 σε συνδυασμό με το Π.Δ. 17/96, άρθρο 7).

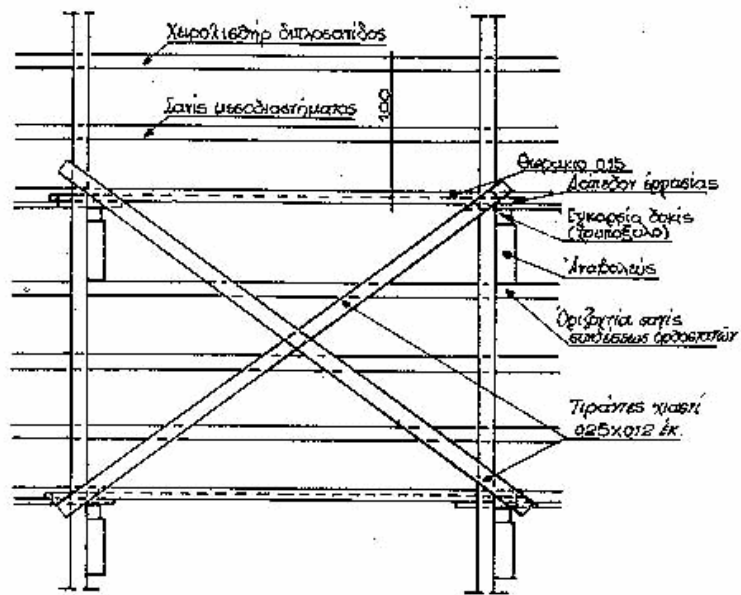
- Σε περίπτωση ατυχήματος, οι κατά το νόμο εργοδότες και οι εκπρόσωποι τους θα πρέπει να αναγγέλουν το

περιστατικό (ατύχημα), εντός 24 ωρών στην αρμόδια έδρα του ΚΕ.Π.Ε.Κ. ή τα περιφερειακά τμήματα Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης και στους νομούς που δεν υπάρχουν αντίστοιχα τμήματα στην έδρα του ΚΕ.Π.Ε.Κ..

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

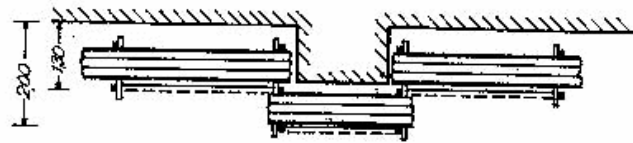
- Προστατευμένα πέρατα πλακών και ξυλοτύπων, σύμφωνα με το Π.Δ. 778/80, άρθρο 17.
- Χρήση φορητών καλωδίων ηλεκτρικού ρεύματος σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81, άρθρο 81.
- Τα δάπεδα εργασίας των ικριωμάτων θα πρέπει να έχουν πλάτος τουλάχιστον 60 εκ. (τρία μαδέρια) υγιούς ξυλείας και πλευρική προστασία με χειρολισθήρα σε ύψος 1,00 μ. και μεσοδιάστημα.

ΟΨΙΣ ΙΚΡΙΩΜΑΤΟΣ

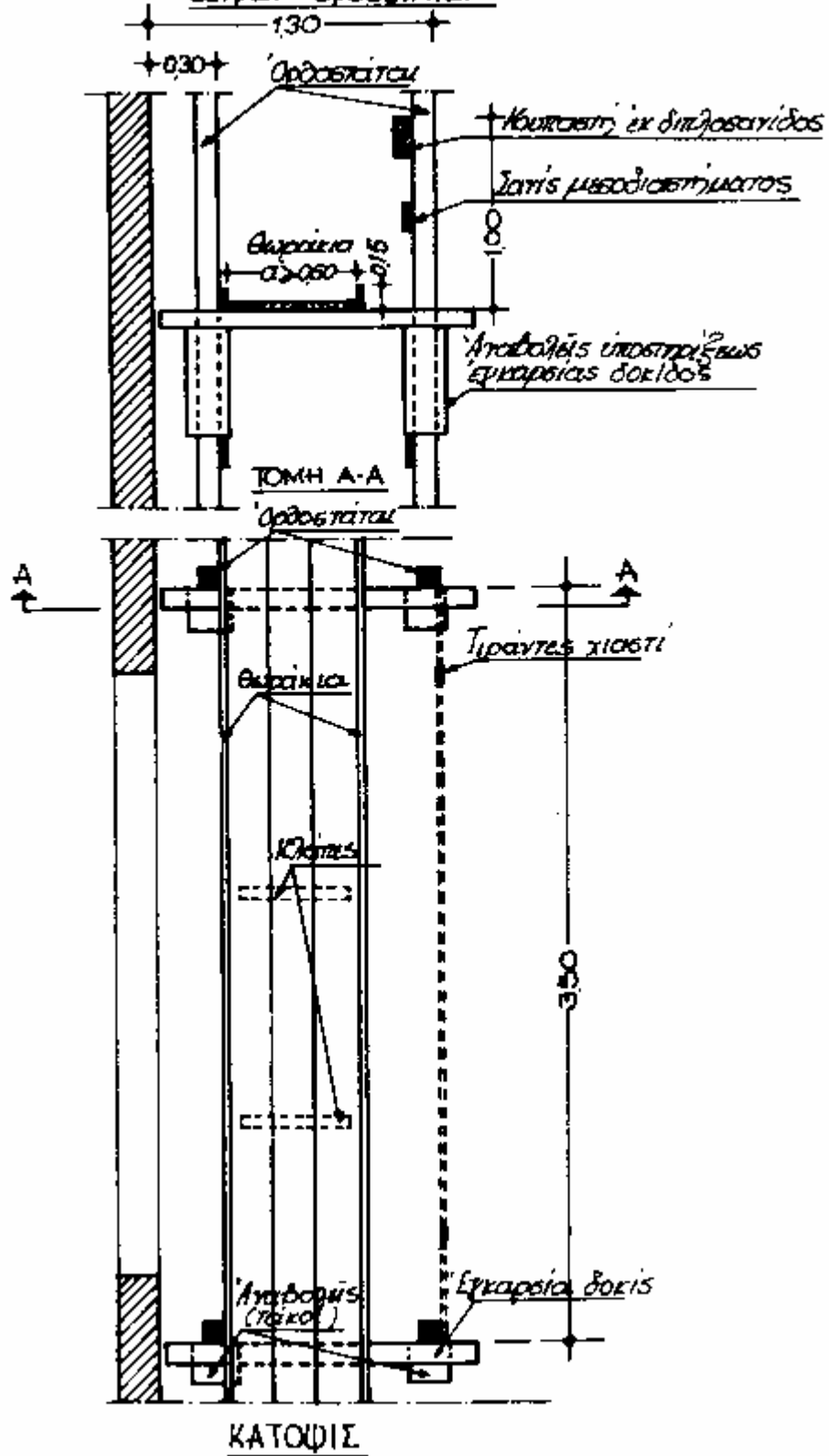
Σχ. 3

ΚΑΤΟΨΙΣ ΙΚΡΙΩΜΑΤΟΣ ΕΙΣ ΠΕΡΙΠΤΕΡΣΙΝ ΕΞΩΣΤΩΝ

Σχ. 4

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΙΚΡΙΣΜΑΤΟΣ ΕΚ ΔΥΟ
ΣΕΙΡΩΝ ΟΡΘΟΣΤΑΤΩΝ

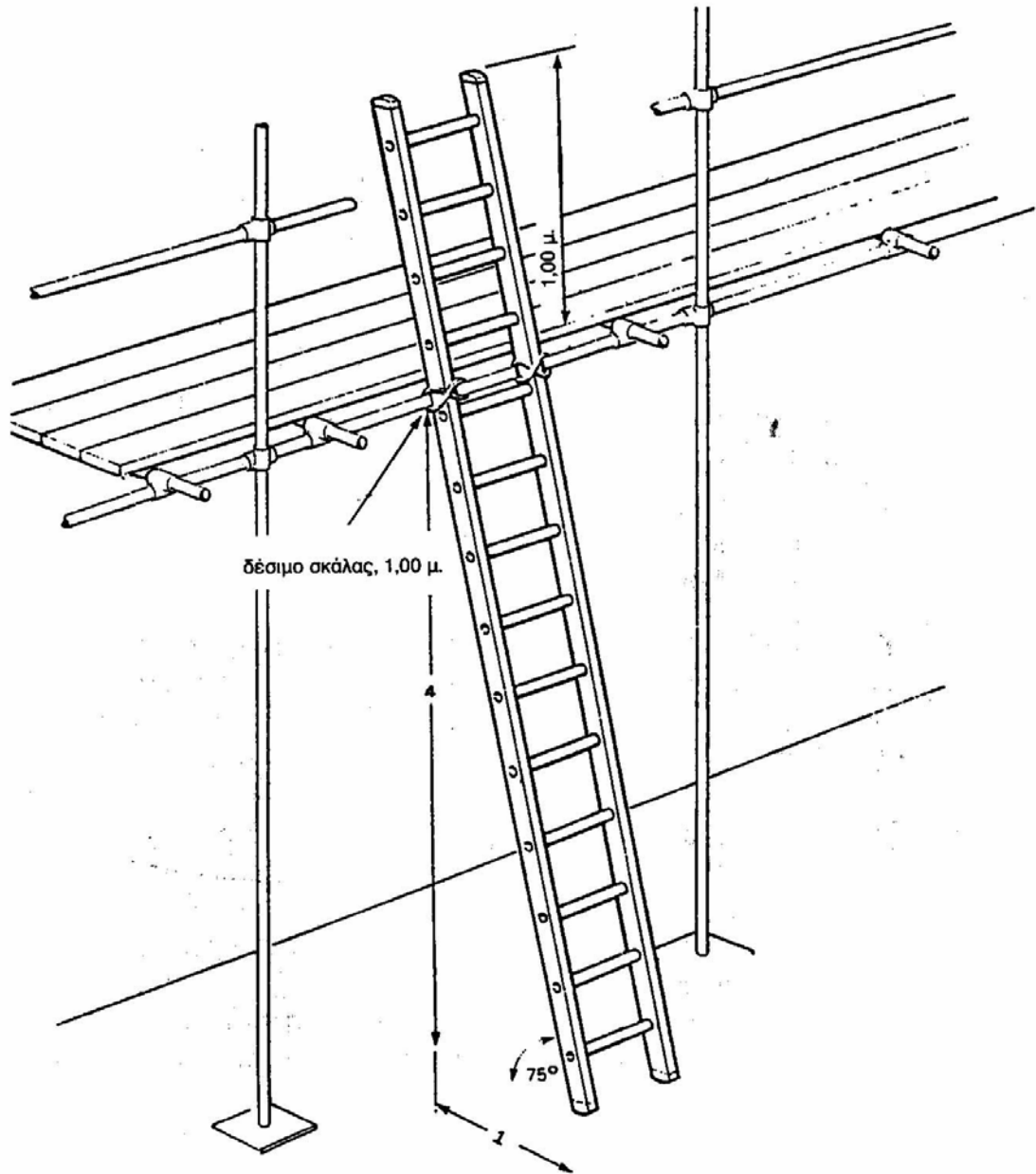

Σχ. 2

- Προστασία έναντι πτώσης στα **φρεάτια του ανελκυστήρα** σύμφωνα με το Π.Δ.778/80, άρθρο 20 και το Π.Δ. 1073/81, άρθρο 40.
- **Κατακόρυφα ανοίγματα**, προστασία έναντι πτώσης σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81, άρθρο 41)
- **Ράμπες προσπέλασης** θα πρέπει να έχουν προστασία έναντι πτώσης σύμφωνα με το Π.Δ. 778/80, άρθρο 16.
- **Οι σταθερές κλίμακες** θα πρέπει να είναι βατές με ασφάλεια σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81, άρθρο 43 ↓ 1.
- **Οι σταθερές κλίμακες** θα πρέπει να φέρουν πλευρική προστασία έναντι πτώσης σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81, άρθρο 43 ↓ 2.

- Οι κινητές κλίμακες θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σύμφωνα με το Π.Δ. 22/33

- α/ Κλίση σκάλας 1:4
- β/ Ύψος 1,00 μ. πάνω από το δάπεδο
- γ/ Δέσιμο με τη σκαλωσιά

■ **Οριζόντια ανοίγματα**, προστασία έναντι πτώσης σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81, άρθρο 40).

■ Ο **ηλεκτρολογικός πίνακας** (προσωρινή παροχή ρεύματος) πρέπει να είναι κλειδωμένος όταν δεν εκτελούνται εργασίες (Π.Δ. 1073/81, άρθρο 77), να είναι γειωμένος και να ελέγχεται ότι υπάρχει αντιηλεκτροπληξιακός διακόπτης, ώστε σε περιπτώσεις βραχυκυκλώματος να σταματάει η παροχή. Επίσης πρέπει στον πίνακα να είναι σημειωμένα τα στοιχεία

(όνομα , δ/νση) του αδειούχου ηλεκτρολόγου (Π.Δ./81, άρθρο 76).

Κίνδυνος ηλεκτροπληξίας

■ **Εναέριοι αγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος**, ελάχιστες απαιτούμενες αποστάσεις και απαραίτητες ενέργειες σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81 , άρθρα 78 & 79.

Μετακίνηση ή ανύψωση φορτίων κοντά ή κάτω από καλώδια είναι επικίνδυνη!

Ισχύουσα Νομοθεσία

Π.Δ. 22/1933 “ Περί ασφαλείας εργατών και υπαλλήλων εργαζομένων επί φορητών κλιμάκων “. (τ.ρ. Π.Δ. 17/1978) (ΦΕΚ 406/A133-ΦΕΚ 20/A/17-2-1978)

- Προσδιορίζονται οι υποχρεώσεις των εργοδοτών (άρθρα 1, 2) και οι απαιτούμενες προδιαγραφές για ασφαλείς κλίμακες αναλόγως του είδους αυτών (απλές φορητές, ολισθαίνουσες, αρθρωτές, μηχανικές κλίμακες).

Π.Δ. 778/1980 “ Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών “. (ΦΕΚ 193/A/26-8-1980)

- Αναφέρεται στις απαιτήσεις της νομοθεσίας για την εξασφάλιση ασφαλών συνθηκών εργασίας επί των ικριωμάτων. Πριν την έναρξη εκτέλεσης εργασίας επί των ικριωμάτων απαιτείται βεβαίωση του επιβλέποντος μηχανικού σε ότι αφορά την πληρότητα και ευστάθεια του ικριώματος (άρθρα 3 και 2). Ακόμα τα ικριώματα επιθεωρούνται από τον επιβλέποντα μηχανικό : α)προ της εγκατάστασης κάθε συνεργείου β) άπαξ της εβδομάδας γ) σε περίπτωση θεομηνίας προ της επαναλήψεως των εργασιών.
- Προδιαγραφές για την ασφαλή συναρμολόγηση στεγών (άρθρο 18).
- Εργασία επί στεγών μόνο με την εξασφάλιση των εργαζομένων έναντι πτώσης (άρθρο 19).

Π.Δ. 1073/81 “ Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών εις- εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητος Πολιτικού Μηχανικού “. (ΦΕΚ 260/16-9-1981)

- Τμήμα Ι – Εργασίες εκσκαφών
- Τμήμα ΙΙ – Εργασίες κατεδαφίσεων
- Τμήμα ΙΙΙ – Ικριώματα
- Τμήμα ΙV - Μηχανήματα οικοδομών – Εργοταξίων
- Τμήμα V - Ηλεκτροδότηση εργοταξίων
- Τμήμα VI – Διακίνηση υλικού

- Τμήμα VII –Χώροι ή εγκαταστάσεις με ειδικούς κινδύνους – πυρκαγιά
- Τμήμα VIII – Διάφορες εργασίες – Ατομικά μέσα προστασίας (άρθρο 102 έως 108) – Υγιεινή εστίασις – Α' Βοήθειες (άρθρα 109 έως 110) – Υποχρεώσεις εργοδοτών , εργαζομένων (άρθρα 111, 112).

N. 1396 / 1983 “ Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και τα λοιπά ιδιωτικά έργα ”.
(ΦΕΚ 126/A/15-9-1983)

- Αναφέρονται λεπτομερώς οι υποχρεώσεις του κυρίου του έργου, εργολάβου, υπεργολάβων, μελετητή και επιβλέποντα μηχανικού.
- Τήρηση Η.Μ.Α. σε Ιδιωτικά Τεχνικά Έργα σε οικισμούς άνω των 10.000 κατοίκων ή σε αυτά που έχουν όγκο 1.000 κυβικά μέτρα και άνω. Το Η.Μ.Α. ενημερώνει ο επιβλέπων μηχανικός με τις υποδείξεις του για τη λήψη και τήρηση των μέτρων ασφαλείας.

Υ.Α.136646/84 “ Ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας (ΗΜΑ)”.
(ΦΕΚ 154/B/19-3-84)

- Τρόπος έκδοσης, θεώρησης, τύπος, τρόπος τήρησης και περιεχόμενο του Η.Μ.Α..

N. 1430/1984 “ Κύρωση της υπ’ αριθμ. 62 Διεθνούς σύμβασης Εργασίας, που αφορά τις διατάξεις ασφαλείας στην οικοδομική βιομηχανία και τη ρύθμιση θεμάτων που έχουν σχέση με αυτήν ”.
(ΦΕΚ 49/A/18-4-1984)

N. 1568/1985 “ Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων (συμπληρώσεις και τροποποιήσεις Ν. 1769/88 και Ν. 1682/87)”.
(ΦΕΚ 177/A/18-10-1985)

- Τεχνικός Ασφαλείας (ΤΑ) και Γιατρός Εργασίας (ΓΕ) (άρθρο 4,5,6,7,8). Σε όλα τα εργοτάξια ο εργοδότης έχει υποχρέωση να χρησιμοποιεί υπηρεσίες Τ.Α.. Στα εργοτάξια με αριθμό εργαζομένων 50 και άνω ο εργοδότης έχει

υποχρέωση να χρησιμοποιεί και υπηρεσίες Γ.Ε.. Τα προσόντα και οι ώρες απασχόλησης του Τ.Α. και του Γ.Ε. ορίζονται από το Π.Δ. 294/88 σε συνδυασμό με το άρθρο 5 του Ν. 1568/85 και του Π.Δ. 17/96.

Υ.Α.131325/87 " Σύσταση μεικτών επιτροπών ελέγχου σε Οικοδομές και εργοταξιακά έργα ".
(ΦΕΚ 467/Β/28-8-1987)

Π.Δ.315/1987 " Σύσταση επιτροπών υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας (Ε.Υ.Α.Ε.) σε εργοτάξια οικοδομών και εν γένει τεχνικών έργων".
(ΦΕΚ 149/Α/25-8-1987)

Ν. 294/1988 " Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης ΤΑ + ΓΕ, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα ΤΑ για τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του άρθρου 1 παρ.1 του Ν.1568/85 "Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων ".
(ΦΕΚ 138/Α/1988)

Π.Δ.225/1989 " Υγιεινή και ασφάλεια στα υπόγεια τεχνικά έργα ".
(ΦΕΚ 106/Α/2-5-1989)

- Αυξημένες υποχρεώσεις του κυρίου του έργου, του εργολάβου, των υπεργολάβων, του επιβλέποντος μηχανικού και των εργαζομένων σε όλες τις φάσεις του έργου.
- Αναγκαιότητα σύνταξης Σχεδίου Υγιεινής και Ασφάλειας (Σ.Υ.Α.)(άρθρο 27) από τον υπεργολάβο κάθε τμήματος.
- Μελέτη Μέτρων Υγιεινής και Ασφάλειας (Μ.Μ.Υ.Α.) από τον εργολάβο ή τον υπεργολάβο ολοκλήρου του Έργου(άρθρο 2 και 26).
- Σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης (άρθρο 28).
- Συντονιστική σύσκεψη υπεργολάβων των τμημάτων του έργου, Τ.Α., Γ.Ε., μελών Ε.Υ.Α.Ε. κάθε μήνα. Υποχρέωση να καλούν τους παραπάνω σε σύσκεψη έχει ο γενικός εργολάβος ή υπεργολάβος. Υποχρεωτική η τήρηση πρακτικών.
- Επικεφαλής εργοταξίου υπογείου έργου – Διπλωματούχος μηχανικός με ανάλογη τεκμηριωμένη εμπειρία. Επικεφαλής κάθε βάρδιας διπλωματούχος μηχανικός ή τεχνικός γεωλόγος συνεχώς παρών στο έργο (άρθρο 10 ↓ 8).

- Π.Δ. 31/1990** “ Επίβλεψη της λειτουργίας, χειρισμός και συντήρηση μηχανημάτων εκτέλεσης τεχνικών έργων ”.
(ΦΕΚ 11/Α/5-2-1990)
- Κ.Υ.Α.16440/
Φ.104/445/93** “ Κανονισμός παραγωγής και διάθεσης στην αγορά συναρμολογούμενων μεταλλικών στοιχείων για την ασφαλή κατασκευή και χρήση μεταλλικών σκαλωσιών ”
(ΦΕΚ 756/Β/28-9-1993)
- Κ.Υ.Α.4373/
1205/11-3-93
ως τροποπ.
με Κ.Υ.Α.8881/
3-6-1994** “ Συμμόρφωση της Ελληνικής νομοθεσίας με την 89/686/ΕΟΚ οδηγία του Συμβουλίου της 21-12-89 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα μέσα ατομικής προστασίας ”.
(ΦΕΚ 187/Β/93), (ΦΕΚ 450/Β/94)
- Π.Δ. 395/1994** “ Ελάχιστες προδιαγραφές Α+Υ για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους ”.
(ΦΕΚ 220/Α/19-12-1994)
- Π.Δ.396/1994** “ Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 89/656/ ΕΟΚ ” .
(ΦΕΚ 220/Α/1994)
- Π.Δ 397/1994** “ Ελάχιστες προδιαγραφές Α+Υ κατά τη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων που συνεπάγεται κίνδυνο ιδίως για τη ράχη και την οσφυϊκή χώρα των εργαζομένων σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 90/269/ ΕΟΚ ”.
(ΦΕΚ 221/Α/19-12-1994)
- Π.Δ. 105 / 95** “Ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφάλειας ή και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ ΕΟΚ ”.

(ΦΕΚ 67/A/ 10-4-1995)

Π.Δ. 305 / 96 “ Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που Πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά Εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57 / ΕΟΚ ”.

(ΦΕΚ 212/A/ 29-8-1996)

- Συντονιστής σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου (άρθρο 2,3,4,5).
- Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) και Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ) (άρθρο 3).
- Επέκταση της τήρησης του Η.Μ.Α.(βλ. Ν. 1396/83) σε όλα τα έργα (δημόσια και ιδιωτικά) που απαιτείται η εκ των προτέρων γνωστοποίηση (άρθρο 3, παρ. 12,13,14).
- (Αν η προβλεπόμενη διάρκεια των εργασιών > 30 εργάσιμες και ταυτόχρονη απασχόληση περισσότερων των 20 εργαζομένων ή προβλεπόμενος όγκος εργασίας > 500 ημερομίσθια).

Π.Δ. 175 / 97 “ Τροποποίηση Π.Δ. 70α/88 (ΦΕΚ 31/A/17-2-1998)
“ Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται στον αμίαντο κατά την εργασία ” (31/A) σε συμμόρφωση με την οδηγία 91/382/ ΕΟΚ.
(ΦΕΚ 150/A/ 15-7-1997)